

RQA

revista de qualitat ambiental

ClubEMAS
 associació d'organitzacions
 registrades EMAS a Catalunya
www.clubemas.cat

L'EMAS arriba al carrer

El passat 5 de juny del 2009, aprofitant la celebració del Dia Mundial de Medi Ambient, el Club EMAS, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, va organitzar un acte de difusió de l'EMAS. Aquesta activitat, que va tenir lloc al parc de la Ciutadella de Barcelona durant tot el dia, va donar a conèixer al públic en general què és l'EMAS i el que significa per a les diferents organitzacions que el tenen implantat. La jornada va estar plantejada amb un caràcter festiu. A l'enve-

lat i els espais annexos que es van habilitar per l'ocasió, s'hi van poder veure vídeos de difusió de l'EMAS i d'experiències de diferents organitzacions que el tenen implementat. Es van fer diferents tallers de jocs relacionats amb l'EMAS i amb bones pràctiques ambientals adreçats a la mainada i als molts grups escolars que van visitar l'espai. També es van repartir i regalar objectes i tríptics de promoció d'aquest registre europeu amb l'objectiu que cada vegada sigui

més conegut i tingui més reconeixement entre la població. Durant la jornada, es van rebre més de tres-cents escolars dels diferents col·legis de Barcelona i de la seva àrea metropolitana, així com públic de molts sectors i procedències que van voler conèixer de primera mà què és l'EMAS. Tots els assistents van rebre informació de com l'EMAS és una eina ideal per controlar i millorar els impactes ambientals de les organitzacions i, per tant, per avançar en la relació amb el seu entorn i amb el medi ambient. Durant la segona part del dia, els tallers adreçats a la canalla van estar amenitzats per un pallasso que intentava fer, junt amb les persones que dinamitzaven els diferents jocs, que des de ben joves tinguessin consciència de la importància de cuidar l'entorn i del fet que moltes empreses ja ho fan (potser l'empresa en la qual treballen els seus pares). Des del Club EMAS volem continuar en aquesta línia de difusió i coneixement de l'EMAS, no només cap a sectors tècnics i empresarials, sinó també cap a tots els ciutadans, amb l'objectiu que aquest registre tingui un més gran coneixement entre tots i això suposi un reconeixement de l'esforç de les organitzacions que el tenen implantat i les que properament ho faran per estar a l'avantguarda de la gestió ambiental.

En aquest sentit, volem expressar el nostre agraïment a tots els visitants que s'hi van apropar, així com a totes i cadascuna de les persones que van participar en l'organització de l'acte (professionals, representants de l'administració pública i d'organitzacions EMAS sòcies, etc.), amb un agraïment especial a la tasca realitzada per l'organització Gràfiques Ortells, SL). Gràcies a tothom. Us esperem en una propera edició. ■■■

Entrevista

Sr. Josep Garriga Sala
Director de l'Oficina Catalana
del Canvi Climàtic

L'any 2007, es va aprovar el Pla català de mitigació del canvi climàtic 2008-2012 per al compliment del Protocol de Kyoto. De quina manera el Pla afecta les empreses?

L'objectiu del Pla és contribuir en la part proporcional al compliment del compromís a l'Estat espanyol, però a la vegada està preparat per incorporar els acords que s'estan negociant a Europa per a la reducció dels gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) per al període 2013-2020. I ens afecta a tots, empreses i administració.

Hem de diferenciar, per una banda, la reducció de les emissions de GEH per part de les empreses sotmeses a la Directiva que estableix el règim de comerç de drets d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle dins de la UE, i per l'altra, les reduccions que poden duu a terme les emissions que no estan sotmeses a aquesta Directiva, que són les anomenades "difuses". A Catalunya, el sector Directiva representa prop del 35% del total de les emissions, i el difús, el 65%.

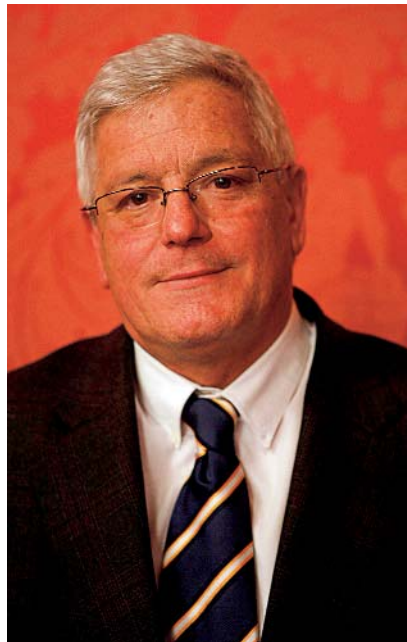
Les empreses sotmeses a la Directiva ja estan treballant en la comptabilització de les seves emissions i s'inclouen en un règim específic; a Catalunya n'hi han unes 185 instal·lacions afectades. Però el nostre teixit empresarial està compost principalment per pimes que pertanyen al sector de les emissions no cobertes per la Directiva, i és aquí on volem treballar.

Com es vol incidir en les emissions de GEH de les pimes?

Basant-nos en les experiències que s'han donat en diferents països de la UE, hem vist que els acords voluntaris entre empresa i administració són una eina molt útil i que és aquest el camí que volem fer amb les pimes, i en general amb les empreses no incloses en l'abast de la Directiva de comerç d'emissions.

A través dels acords voluntaris, les

Hem vist que els acords voluntaris entre empresa i administració són una eina molt útil i que és aquest el camí que volem fer amb les pimes, i en general amb les empreses no incloses en l'abast de la Directiva de comerç d'emissions

empreses i institucions que s'hi vulguin adherir es comprometran voluntàriament a establir mesures que contribueixin a la reducció de les emissions. Per la seva banda, la Generalitat de Catalunya estimularà aquests esforços i a la vegada establirà mecanismes per fer-ne el reconeixement públic mitjançant la creació d'un registre d'empreses adherides al programa d'acords voluntaris i una categoria del distintiu de qualitat, amb una metodologia homologable.

Els principis en els quals volem basar els acords voluntaris són els següents:

- L'empresa és una aliada per a l'administració.
- Cap paper! Tot es podrà fer per internet.
- Visibilitat per a l'empresa que hi participi.

D'aquesta manera volem posar les coses fàcils a les empreses i orientar els acords a incentivar i a fer que es visualitzin totes les actuacions positives que facin les empreses en la lluita contra el canvi climàtic.

I en concret què ha de fer l'empresa?

Abans de tot, ha de decidir la seva participació voluntària. Si aquesta és positiva, els passos següents són aquests:

CALCULAR les seves emissions de GEH. Per dur a terme aquesta tasca, l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic posarà a disposició de les empreses una **guia per a petits emissors** (menys de 10.000 t/any de GEH) que permetrà fer el càlcul amb les dades del consum energètic i les relatives al transport de l'empresa. Si bé hi han altres vectors que poden incidir en el càlcul de les emissions de GEH, per ara s'iniciarà solament amb aquests dos; en el futur s'hi podran afegir les emissions relacionades amb la gestió dels residus i el consum d'aigua. La guia permetrà fer el càlcul a qualsevol empresa de manera autònoma sense haver de recórrer a tècnics externs.

REDUIR les emissions. L'empresa definirà quin objectiu de reducció vol establir i el comunicarà a l'Oficina del Canvi Climàtic. Cada empresa tindrà la facultat de decidir el seu objectiu i la manera d'assolir-lo amb accions de reducció (més eficiència energètica, millores de procés, etc.). A partir d'aquest moment, el Departament de Medi Ambient i Habitatge atorgarà a l'em-

presa un "**distintiu**" que li donarà visibilitat com a empresa que col·labora amb l'administració en la reducció de les emissions de GEH.

El darrer pas és la **COMPENSACIÓ**.

Aquesta fase s'ha de veure solament com un complement dels dos primers, atès que l'objectiu principal dels acords és la reducció, i no pas la "neutralitat" de les empreses en relació amb els GEH. Amb els acords volem sensibilitzar el món empresarial i posar en pràctica un model productiu més eficient i sostenible. Per això les empreses que ho desitgin podran compensar part de les seves emissions, però sempre que hagin treballat prèviament en la reducció d'aquestes.

Hi ha un mínim que s'ha de reduir per obtenir la inscripció en el registre i el distintiu?

Caldrà un esforç mínim de reducció que es determinarà segons cada sector d'activitat.

I les empreses hauran de pagar per obtenir i mantenir aquest "distintiu" atorgat per l'administració?

No, no hi haurà cap cost important per a l'empresa, i es reduirà al màxim el temps de dedicació per part d'aquesta. Les empreses podran tramitar per internet el seu propi acord voluntari dedicant-hi una jornada de mitjana entre fer el càlcul de les seves emissions, definir l'objectiu i transmetre'l al Departament de Medi Ambient i Habitatge. Després, a **càrrec de l'administració**, es faran uns controls aleatoris per verificar el compliment dels objectius; si l'empresa els ha mantinguts, també mantindrà el "distintiu" i la seva inscripció en el registre d'empreses adherides al programa d'acords voluntaris.

Si una empresa decideix compensar part de les seves emissions, com ho podrà fer?

En el marc dels acords voluntaris és possible compensar les emissions de dues maneres:

— Comprant drets d'emissions del mercat regulats amb ordre irrevocable, perquè així quedin bloquejats per sempre.

— També es poden adquirir Verified Emission Reductions (VER) sempre que l'organisme que els gestiona garanteixi la traçabilitat de les reduccions mitjançant un registre per evitar que hi hagin duplicacions en la venda o que es tracti d'una organització acreditada per un organisme extern i independent (per exemple, el The Gold Standard).

Quin benefici tenen les empreses pel fet de participar en els acords voluntaris?

Crec que el més tangible és que aquestes empreses, **es procurarà que tinguin preferència a l'hora de concedir subvencions** per part de la Generalitat.

Les empreses registrades en EMAS ja defineixen objectius concrets de millora i estableixen un programa amb terminis, accions, recursos i responsables. Això ho podran utilitzar en el marc dels acords voluntaris sense haver de formalitzar un document diferent?

Caldrà establir mecanismes de col·laboració entre el registre i les empreses EMAS.

I podran donar a conèixer la participació a un acord voluntari en la seva declaració ambiental utilitzant el distintiu atorgat per l'administració?

Crec que seria del tot desitjable fer-ho així.

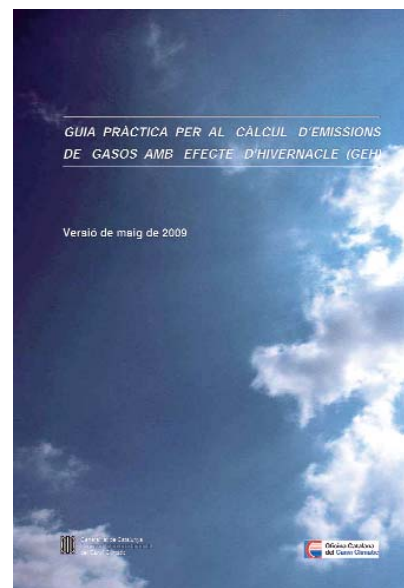
Quan estarà disponible la guia?

Ben properament. Esperem que aviat sigui a la web de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.

Abans ha dit que també les administracions estan afectades pel Pla català de mitigació del canvi climàtic 2008-2012. De quina manera?

Les administracions hem de donar exemple, i per tant s'ha establert un conjunt d'accions que van des del desenvolupament d'un Programa d'estalvi i eficiència energètica en els edificis i equipaments de la Generalitat de Catalunya, fins a l'ambientalització de la contractació pública de la Generalitat de Catalunya mitjançant la incorporació, sempre que sigui possible, de criteris d'optimització energètica en la compra pública d'elements consumidors d'energia i en la compra i/o arrendament de vehicles.

A més a més, els departaments de la Generalitat que disposin d'un sistema de gestió ambiental hauran d'incorporar els objectius d'aquest Programa dins del seu programa de gestió ambiental, i en el cas de l'EMAS s'inclourà en la seva declaració ambiental. El Govern de la Generalitat de Catalunya convida a la resta d'administracions i entitats públiques catalanes a l'aplicació d'aquest tipus de mesures. Per aquest motiu es reforçaran mecanismes de col·laboració entre els diferents nivells de l'administració i les entitats públiques i s'articularen convenis de col·laboració per al desenvolupament i suport d'aquestes actuacions. ■■■

http://www20.gencat.cat/docs/Sala%20de%20Premsa/Documents/Arxius/mah_prensa.notaPremsa.50.41245926343668.pdf

Experiències

Catalunya ja té CAP's* amb l'EMAS

Eva Comelles i Monell
Club EMAS
Agraïments a
Núria Teira Esmatges

El Institut Català de la Salut (ICS) és el proveïdor de serveis sanitaris més gran de Catalunya, té més de vint-i-cinc anys d'història i experiència. Es troba en tot el territori català i organitzat en nou gerències territorials: Lleida, Tarragona, Barcelona ciutat, Girona, Metropolitana Sud, Metropolitana Nord, Catalunya Central, Alts Pirineus i Aran i Terres de l'Ebre. Actualment l'ICS gestiona 8 hospitals, 274 equips d'atenció primària, 40 centres d'especialitats extrahospitalàries, 35 centres d'atenció urgent, 35 serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva, 8 serveis d'anàlisis clíniques, 31 serveis de diagnòstic per la imatge, 18 serveis de rehabilitació, 15 PADES i 8 centres de salut mental. Les gerències territorials tenen autonomia de gestió i són coordinades des de la seu central, Centre Corporatiu, des d'on es coordinen, s'impulsen i es lideren els objectius i les diferents línies estratègiques de l'organització. Allà és on va néixer un projecte pensat i elaborat amb molta cura durant tres

anys i mig amb l'objectiu d'implantar un sistema de gestió ambiental. En el marc del projecte, hi han vint-i-un centres en els quals s'ha implantat i es manté operatiu un sistema de gestió ambiental d'acord amb el reglament EMAS. Aquests centres estan repartits a Tarragona, Costa de Ponent, Maresme, Barcelona i Girona. El projecte ha estat pensat, elaborat i dissenyat per poder créixer i poder ser implantat a tots els CAPs. Aquest any 2009 s'està treballant per obrir vint-i-cinc CAPs més. L'ICS, a més de treballar per implantar el sistema en l'atenció primària, treballa en sistemes de gestió en cinc dels seus hospitals.

Les actuacions més significatives que s'han dut a terme per a la implantació han estat les següents:

1. La disminució en l'ús i la millora de la gestió dels **líquids perillosos**.
2. La millora en la segregació i la gestió dels residus.

Amb relació als productes perillosos, es van identificar i analitzar possibles substitucions.

Els productes que hi havien en un centre eren: desinfectant d'instrumental, alcohol, líquid revelador de radiologia i productes de neteja.

- L'alcohol, de moment, és un producte que no es pot substituir dins de l'activitat assistencial.
- El desinfectant d'instrumental s'ha substituït per un producte de tipus enzimàtic no perillós.
- L'ICS té un pla plurianual d'inversions per **digitalitzar els equips de radiologia**, que comporta, per tant, la disminució dels líquids de revelatge. Amb relació als equips de radiologia odontològica presents en molts CAPs i que no són digitals, cal dir que s'està implantant l'ús de plaques autorevelables.
- La neteja dels centres de salut sempre la fan empreses externes. Per poder disminuir l'ús dels productes perillosos de neteja, s'hi han implicat totes les parts, els responsables dels CAPs, els responsables de les empreses de neteja, els coordinadors de riscos laborals de les empreses de

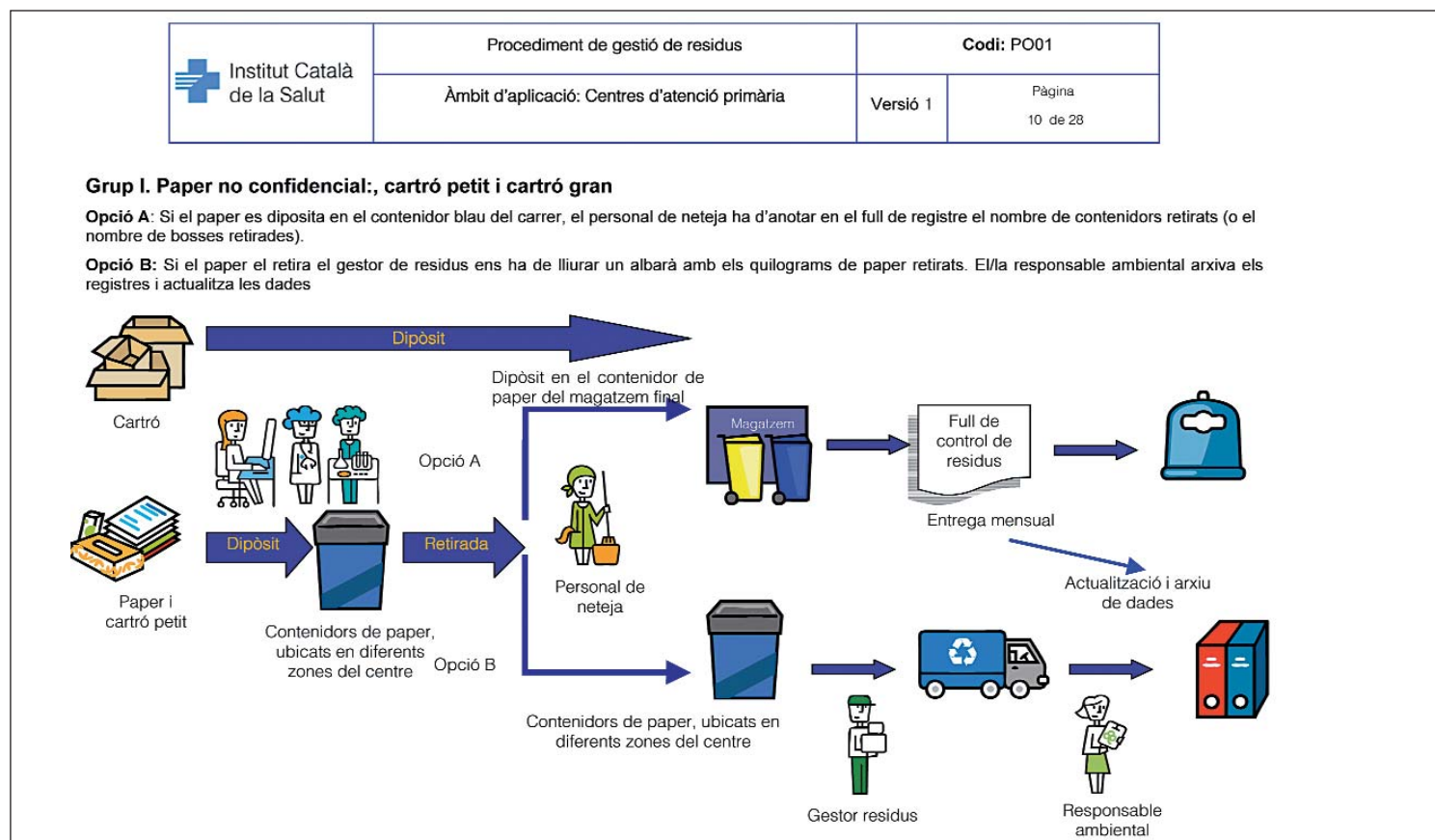
neteja, el responsable de prevenció i riscos laborals de l'ICS i el coordinador ambiental. Com a resultat d'aquest treball conjunt, s'han elaborat uns plec de prescripcions tècniques en els quals s'especifiquen especialment els productes químics acceptats en la composició dels detergents que s'utilitzen en la neteja dels CAPs, i s'especifiquen les característiques i els colors de les bosses. Aquests plec s'estan implantant progressivament en els nous contractes dels centres de salut. Esperem a finals del 2010 per tenir tots els contractes amb aquests plec.

Les clàusules on es descriuen els productes químics diuen el següent:

- Els productes químics utilitzats en les tasques de neteja no han de contenir cap ingredient (substància o preparat) que estigui classificat com a R39, R40, R42, R43, R45, R46, R48, R49, R60, R61, R62, R63, R64, R68, R50, R51, R53 i R59.
- Els ingredients següents no poren formar part dels productes químics de les neteges estàndard en cap quantitat: EDTA, NTA, nitroalmscs i almscs policíclics, sals d'amoni quaternari que no siguin fàcilment biodegradables (excepte els netejadors per al rentat automàtic de la vaixela), glutaralhid, formaldehid o alcohol metílic. No s'han de fer servir tampoc productes per a tiràs (mopa) ni productes en esprai.
- La quantitat total de fòsfor elemental en les neteges estàndard, tenint en compte tots els ingredients que contenen fòsfor (per exemple, fosfats o fosfonats), cal que no superi el 0,02% per als netejadors d'ús general, i l'1% per als netejadors de sanitaris. Els productes emprats per a la neteja de vidres no han de contenir cap quantitat de fòsfor.
- La quantitat total de fosfats (solament per al rentat automàtic de vaixela) cal que no excedeixi els 10 g per rentat.

La verificació del compliment dels requisits mediambientals anteriors es pot fer mitjançant el certificat de l'etiqueta ecològica europea pels productes utilitzats, excepte per a la prescripció sobre consum de matèria activa, que s'ha de justificar de manera específica, o mitjançant un dossier tècnic dels fabricants dels productes, on es demostrï el compliment de cadascuna de les prescripcions anteriors. En aquests moments hi han molt pocs centres que tinguin la neteja contractada amb aquestes clàusules, però les empreses de neteja ja han modificat els productes que utilitzen als centres d'acord amb les característiques del plec a conseqüència del anàlisi i del treball conjunt realitzat. Pel que fa a la segregació dels residus, s'ha dissenyat una documentació molt visual. S'ha reforçat tot el treball ja fet respecte als residus sanitaris. El canvi més significatiu és la segregació de les diferents fraccions del grup I, envasos i especialment paper. S'han col·locat safates per al paper confidencial i papereres grans per a paper a totes les consultes per poder reciclar el paper administratiu i el de les lliteres que no estigui tacat (que és la majoria), que després es dipositarà al contenidor blau del carrer o que en alguns casos recollirà algun gestor autoritzat. Així s'ha disminuït de manera important el volum de residus sanitaris (grup II). La disminució en la utilització de productes químics perillosos ha representat una disminució important dels envasos contaminats de productes perillosos, i n'està facilitant la correcta gestió. Un dels futurs objectius de millora és implicar els usuaris dels CAPs (pacients i visites) en el reciclatge de residus a les sales d'espera. S'estan distribuint contenidors per paper, plàstic i rebuig. Cal fer una tasca per sensibilitzar el públic i fer-lo participar activament en una correcta separació dels residus. ■■■

* Centre d'atenció primària.

Adigsa, experiència de l'evolució cap a la compra verda en el subministrament de béns i serveis

Adigsa, Empresa Pública
Montse Roig i Bertran
Cap de la Unitat de Compres
Equip de Compres

Adigsa ha evolucionat en l'àmbit de l'adquisició de béns i serveis respectuosos amb el medi ambient fent una intensa feina de recerca i prospecció de proveïdors que s'adeqüessin als paràmetres de sostenibilitat ambiental.

Adigsa, empresa pública adscrita al Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, va iniciar l'any 2006 la incorporació de criteris ambientals amb la compra verda pública, iniciant un procés d'actuació molt important per a la introducció de la gestió ambiental dels subministraments dels béns i serveis. L'objectiu d'aquest procés era aconseguir mantenir un respecte pel medi ambient en tots aquests productes i subministraments que pretengués adquirir Adigsa en les etapes del procediment de contractació.

La implantació d'aquest procés innovador va esdevenir un procediment difícil, però a la vegada un gran repte a assolir. Per iniciar-lo, vàrem tenir en compte els factors següents:

- a) La compra sostenible de béns i serveis ha significat fer un estudi economicofinancer i una planificació molt acurada que ha suposat un desemborsament addicional, però assolible i justificat en el seu concepte de canvi.
- b) A l'hora d'engegar un procés de compra sostenible, cal utilitzar un mètode pràctic i ajustat a la realitat per assolir aquest objectiu, que és integrar el respecte al medi ambient i reduir l'impacte sobre la degradació de la natura.
- c) Hem considerat que és important començar amb els criteris mediambientals majoritàriament acceptats, i que els proveïdors tinguin capacitat de subministrament d'acord amb les necessitats i que, al mateix temps, aquests criteris siguin entesos pels usuaris o consumidors als quals es destinen els productes.

- d) La dificultat també s'ha trobat davant la manca d'inclusió de crite-

ris d'adjudicació mediambientals en els plecs de contractació. El problema derivava de la confecció dels plecs de prescripcions tècniques que regien la licitació, ja que en aquell moment s'havia d'evitar limitar l'accés a la licitació pels licitadors, cosa que suposava el risc de la impugnació dels plecs respectius que regien la licitació. Finalment, a la Directiva 2004/18/CE i, després, a la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic, es van introduir criteris d'adjudicació mediambientals, fet que ha facilitat el subministrament de productes respectuosos amb el medi ambient.

Evolució del procediment

La recerca de nous proveïdors i fabricants que oferissin una àmplia gamma de productes ambientalment correctes i el requeriment de certificacions que acreditessin l'origen dels materials i els seus components es va convertir en una de les nostres prioritats, tenint en compte quins eren els nostres objectius. Adigsa va ser l'empresa pública adscrita a la Generalitat de Catalunya capdavantera a impulsar el primer concurs públic de compra verda amb la inclusió, en una mateixa licitació, d'una gran varietat de productes i béns per subministrar. Això va estimular els proveïdors a confiar i creure en els seus beneficis de producció, però necessàriament motivat per al nostre impuls al repte d'introduir una gran varietat de productes. El proveïdor va creure que calia adaptar-se a les noves necessitats d'un mercat amb productes necessàriament respectuosos amb el medi

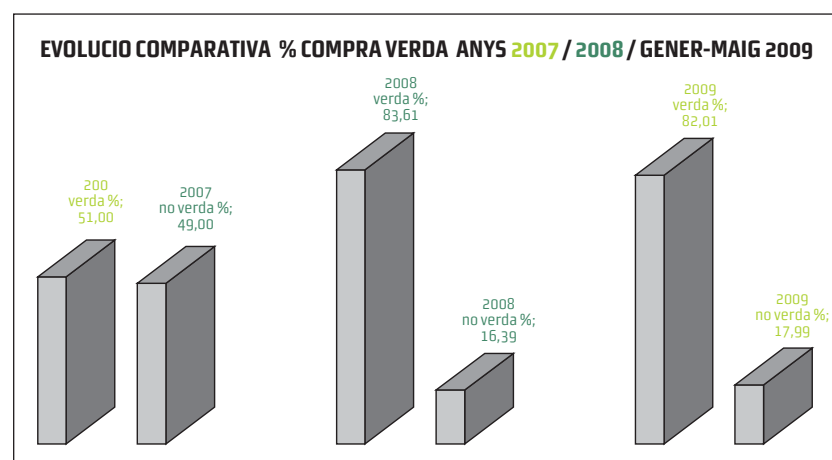
ambient, però alhora amb la possibilitat d'obtenir beneficis econòmics i de canvi de conceptes. El resultat va ser del tot satisfactori. L'any 2007 va ser el període d'introducció i d'estratègia a seguir per aconseguir que la implantació de la compra verda sostenible es fes extensible en tot l'àmbit de les compres. Un dels objectius prioritaris va ser exigir als proveïdors els requeriments tècnics dels productes adquirits al fabricant, acompanyats per les certificacions i ecoetiquetes europees que ho garantien. Aquest objectiu es va dur a terme de manera immediata, atesa la col·laboració i predisposició que en tot moment van manifestar els proveïdors. L'anàlisi del mercat constant i la recerca de nous fabricants per a l'obtenció d'articles innovadors va ser un dels processos més intensos i va constituir un gran incentiu, ja que vam tenir l'oportunitat de conèixer i intercanviar opinions tècniques i de viabilitat amb diferents representants del sector implicat en matèria de qualitat ambiental. Gràcies a l'impuls i la col·laboració entre proveïdors i consumidors o usuaris i la qualitat del producte subministrat, es va aconseguir que la compra verda augmentés de manera important, tal com queda detallat en el gràfic. Així doncs, podem afirmar que l'harmonització de les accions aplicades envers la relació i posterior participació activa entre Adigsa, el Departament de Medi Ambient i altres organismes i ens propers, per promoure i difondre els productes i serveis per reduir l'impacte mediambiental, i per fer un ús eficaç dels recursos, va ser un punt

prioritari l'any 2007, cosa que va ajudar, també, a aconseguir la implantació de la compra verda amb més èxit.

L'any 2008 va ser l'any de la consolidació del desenvolupament de la compra verda de béns i serveis. Es va elaborar un plec de prescripcions tècniques per a cada article, on es feia constar quines acreditacions mediambientals eren adients per acreditar que el producte era respectuós amb el medi ambient, havent d'aportar el proveïdor les respectives certificacions o ecoetiquetes i, d'altra banda, l'acreditació dels certificats de gestió ambiental que posseís el licitador. Així mateix, i com a exemple, era important en la licitació de subministrament de mobiliari que el fabricant acredités la procedència de la fusta amb la qual s'elaboraven els mobles, i que provingués de boscos amb l'adequada certificació respectuosa amb el medi ambient.

En aquesta licitació, teníem com a objectiu obtenir la més àmplia i variada oferta de productes per tal de reduir, encara més, els efectes ambientals per continuar amb l'objectiu de l'ús eficaç dels recursos per a la protecció del medi ambient. Per aquest motiu, es va valorar, d'una banda, l'acreditació del mateix licitador per posseir certificacions de gestió ambiental, i de l'altra, la valoració de les etiquetes i certificacions mediambientals de cadascun dels productes oferts. D'aquesta manera, la puntuació de la licitació estava relacionada directament amb el fet que el producte fos més respectuós amb el medi ambient.

Els licitadors han acomplert les expectatives, i el seu grau d'implicació ha estat excel·lent. Un cop adjudicada la licitació, continua, de manera necessària, la col·laboració entre els proveïdors i Adigsa per comprometre'ns a implantar les adquisicions de productes sostenibles eficaços i constants. Cal afegir que, pel que fa a la integració de la compra verda a les oficines d'Adigsa, ha estat important la difusió i el lliurament dels nous articles ecològics. Finalment, el compromís de la direcció vers la reducció de l'impacte ambiental a les nostres oficines i la implicació dels treballadors en aquest sentit (plasmats, en una fase inicial, en la nostra política integrada i reconeguts mitjançant l'obtenció de la certificació ISO-14001 i l'adhesió al registre EMAS de la nostra seu del carrer Diputació de Barcelona) han propiciat el marc idoni per a la consolidació de la compra verda a Adigsa i la migració de productes de major impacte ambiental a productes amb aptituds ambientals. Val a dir que aquest compromís i, a més, la implicació han impulsat altres iniciatives d'ambientalització de l'adquisició d'altres béns i serveis, com ara el servei de neteja, els contractes de renting de vehicles, o l'adquisició d'equips d'informàtica o de materials per al manteniment de l'edifici. En aquests moments, doncs, ja podem valorar positivament aquest canvi que entre tots hem aconseguit.

Has estat mai a un hotel EMAS?

Agraïments:

Josep Vidal, director de Qualitat i Medi Ambient del Grup Hotels Majestic
Jade Selma, coordinadora qualitat i medi ambient Hotel Majestic Barcelona

L'Hotel Majestic és un dels pioners en la implantació de la gestió mediambiental en el seu sector. Es va certificar/verificar simultàniament en ISO 14001 i EMAS l'any 2001, després d'aconseguir, el 1999, la certificació "Q" de Qualitat Turística amb l'Institut de Qualitat Turística Espanyol, i l'ISO 9001 l'any 2000. La gestió de les dues àrees és conjunta per aconseguir sinergies. Actualment, la certificació en gestió mediambiental s'està convertint en estàndard de mercat, particularment entre els hotels de categoria superior, a causa del perfil específic de clientela a la qual serveixen; tot i que cal dir que el sistema EMAS encara és un diferencial molt positiu de valor afegit entre els líders del sector.

L'aplicació de la gestió mediambiental en els hotels està subjecta a moltes particularitats. Els serveis (en aquest cas, directes al consumidor), la localització (en el cas del Majestic, al centre mateix d'una gran ciutat), i el condicionament de la infraestructura (el Majestic és un edifici preciós i actualitzat, però antic) conformen unes característiques que decideixen la manera en què el sistema de gestió mediambiental ha d'implantar-se.

El sistema encoratja la formació del personal, que el Majestic inculca en cada empleat, impulsant la responsa-

bilitat individual en la planificació, la millora i els resultats del sistema. L'Hotel distingeix dues àrees principals de gestió ambiental: el servei d'allotjament i el de restauració, cadascun ben diferenciat quant a impactes ambientals.

Respecte dels serveis d'allotjament, la neteja d'habitacions és un dels que requereix més atenció, i s'han aconseguit molt bons resultats en el consum de productes químics, principalment reduint-ne la quantitat i la concentració. S'ha incidit també en el consum energètic i d'aigua. Les bombetes de totes les zones comunes són de baix consum, i s'està procedint a la substitució de les de les tauletes de nit, actualment halògenes. Ja es va implantar el sistema de targeta per als interruptors de les habitacions i sensors de moviment per a passadissos, i l'aïllament tèrmic de les habitacions, entre altres accions. Amb tot això, s'ha arribat a un estalvi del 2% en el consum per pernocta, fins a una mitjana d'entre 30 i 37 kW/h per pernocta. En tot cas, és difícil valorar l'estalvi a causa de l'alta dependència d'un factor imponderable com és el clima i la temperatura mitjana, que afecten molt directament el consum energètic degut a la calefacció i l'aire condicionat.

Entre les millores llestes per a una implantació imminent hi han la modificació de la il·luminació de la façana, el millor aprofitament de la llum natural i l'extensió de l'enllumenat de baix consum a més zones de l'Hotel.

Ens imaginem les divertides negociacions entre els decoradors i el responsable de medi ambient per decidir els luxs de les sales. De fet, en ocasions és difícil compaginar les exigències de la

gestió mediambiental amb els estàndards assumits en determinats sectors. Com conjugar una bona decoració i il·luminació amb un correcte consum energètic? Aquesta és una de les claus. En la gestió de l'aigua, les mesures implantades van des dels polsadors amb aturada a les cisternes dels lavabos, fins als reguladors de cabal a les aixetes, activadors d'infrarojos a les cuines, regulació de les boies de les cisternes al mínim, o informació al client a les habitacions per fomentar un consum responsable de l'aigua. Amb tot això s'ha aconseguit un estalvi del 22% en el consum per pernocta en un període de dos anys. Amb relació a la neteja de la roba de llit i tovalloles, aquesta és diària, excepte si el client ens especifica una altra cosa. Això es posa en coneixement del client mitjançant una nota informativa que es deixa a l'habitació i on aquest pot explicar el seu desig en aquesta qüestió. Entre les mesures pendents de pròxima implantació hi han la instal·lació de comptadors diferenciat en branques, l'aprofitament d'aigües de pluja per a reg, la reutilització d'aigües grises (pica i dutxa) per a les cisternes de vàter, i la substitució de les torres de refrigeració per una tecnologia que purga automàticament en lloc de fer-ho manualment, de manera que s'aconsegueix consumir molta menys aigua.

El consum de gas s'ha reduït un 26% en dos anys.

En el servei de restauració, es generen fonamentalment residus orgànics i embalatges, amb un total de trenta-vuit diferenciat, que es gestionen amb el suport de l'Ajuntament i els gestors autoritzats. Per causa de la manca d'espai i la situació cèntrica de

l'Hotel, la regularitat i eficàcia de la recollida han de ser elevades per evitar impactes entre el veïnat, tant en volum i emmagatzematge com en impacte visual i d'olors. Recordem el fet que la zona és molt turística, monumental i de gran bellesa, i també la negativa sensació que en ocasions hem tingut com a turistes o hostes davant la degradació d'àrees similars. A les cuines s'han reemplaçat les cambres frigorífiques per altres de noves més eficients energèticament i sense consum d'aigua, atès que es refrigereu per mitjà de gas; s'ha retirat el triturador de residus, i ara aquests es gestionen individualment; s'ha arribat a un acord amb els proveïdors per a la reducció dels embalatges, i se seleccionen els nous perquè estiguin també certificats. El fet de gestionar immediatament i regularment els residus amb gestors autoritzats ha representat un estalvi important d'espai a les instal·lacions que anteriorment es necessitaven per a emmagatzematge; si tenim en compte el preu del metre quadrat a la zona, comprovem el gran benefici afegit que això suposa. La gestió correcta no és només bona per si mateixa, sinó que també pot generar un benefici econòmic.

Els resultats en aquest apartat també han estat molt positius; des d'una reducció d'aproximadament el 30% en residu d'oli, passant pel 4% de reducció en escombraries, el 10% en bombetes, el 50% en envasos, el 50% en fluorescents, el 20% en deixalles orgàniques, el 10% en cartró i el 15% en plàstics; tots els quals són gestionats convenientment a través de gestors autoritzats, punts verds o el servei de l'Ajuntament. Cal esmentar l'esforç que s'ha fet en formació continuada per a la conscienciació dels recursos humans. S'han fet una mitjana de quinze accions formatives cada any, per cobrir múltiples aspectes de gestió mediambiental; des de gestió de productes químics, a neteja o emergències ambientals, entre d'altres. En definitiva, la direcció de l'Hotel es mostra absolutament convençuda de la idoneïtat de la decisió presa fa anys que el va convertir en pioner, que ajuda manifestament a la millora contínua, al desenvolupament de negoci amb estàndards màxims, diferenciació de la competència i capacitació professional dels seus recursos humans; i s'ha integrat ja en el patrimoni cultural de l'organització com la manera pròpia de treballar. De fet, i per a l'Hotel Majestic, l'única manera. ■■■

Jesús Taboadella
Club EMAS

Gràfiques Varias: fent etiquetes de manera sostenible

gran espai, on tots els processos es duen a terme d'una manera molt neta i endreçada.

Gràfiques Varias SA forma part de les empreses que han incorporat el sistema de gestió i auditoria mediambiental EMAS. De fet, van ser pioners dins el sector de les arts gràfiques, ja que van obtenir el registre l'any 2001. En aquest sentit, l'organització gestiona i tenia implantat aquest sistema des d'abans però, per problemes de l'organisme certificador i verificador, no va ser fins llavors que van aconseguir registrar-lo.

Segurament aquest entusiasme per la bona gestió és el que fa que quan fas una visita per les seves instal·lacions,

adreçades tant a les diferents caves que els envolten com a clients tan destacats i coneguts com ara Codorniu, Freixenet, Miguel Torres i Cointreau, entre molts d'altres.

L'experiència en el seu sector diu que, encara que el mercat no exigeix als proveïdors la certificació ambiental, sí que ja es comença a observar que alguns clients, particularment els que més tenen en el mercat i les multinacionals, ho valoren i ho tenen en compte a l'hora de seleccionar els proveïdors. En aquest sentit, valoren particularment els que estan registrats EMAS o certificats ISO 14001. Tot i que encara no es troben en un estàndard de mercat i que la venda es mou princi-

Energia

Pel que fa a l'energia, l'actuació més destacada és la instal·lació d'una planta de generació d'electricitat mitjançant panells fotovoltaics per vendre a la xarxa l'energia que s'hi genera. Amb aquesta actuació **s'ha aconseguit evitar l'emissió de 250 tones de CO₂ l'any. Gestió de productes químics i dels seus residus**

Respecte als productes químics, la implantació del sistema CTP (computer to plate) en l'elaboració de les planxes d'ofset, tipogràfiques i flexogràfiques, ha retallat les fases de revelatge dels fotolits, amb la consegüent absència dels líquids revelador i fixador. Una altra actuació destacada ha estat la reutilització mitjançant la destil·lació dels dissolvents de neteja. Això ha comportat un estalvi de prop del **50% en productes dissolvents**. Pel que fa a la resta dels residus de productes químics, aquests són recollits, emmagatzemats i tractats amb els corresponents gestors autoritzats.

Gestió dels residus

En aquest àmbit, el procés d'impressió genera fonamentalment paper adhesiu i en full i restes de films, metal·litzats, etc., i pel·lícula fotogràfica, que conté nitrats d'argent. El paper net es valoritza, i la resta es gestiona mitjançant gestors autoritzats que fan la seva recollida i posterior gestió. Un projecte que en aquests moments s'intenta portar a terme amb altres empreses del sector és un estudi per poder donar una segona vida a les malles de paper amb adhesiu, que són les més nombroses i difícils de tractar, atès que actualment no es poden fer servir per tornar a fer paper. En aquest moment, **el cost de retirada d'aquest residu suposa un cost mitjà de 25.000 € l'any.**

Cal destacar, tanmateix, que el nivell de compromís assolit per l'empresa va més enllà de les mateixes exigències del sistema. En aquest sentit, començaran un programa d'avaluació de proveïdors de paper certificats amb FSC (Forest Sustainability Council), és a dir, paper fet amb fibra vegetal de boscos sostenibles que es troba garantit i certificat. En definitiva, la filosofia de Gràfiques Varias els fa anar sempre un pas endavant, no tant pels resultats econòmics directes que pot comportar el fet d'implantar un sistema de gestió ambiental, sinó per una qüestió de principis i vocació. Han estat sempre per endavant de les exigències legals en tots els àmbits, ja que això forma part de la seva cultura empresarial, i van assumint les millores tant de gestió com de normativa amb la seva política i filosofia de treball.

En aquest sentit, cal dir que aquesta experiència no és un cas aïllat, però sí que caldria una més gran implicació de tothom per aconseguir fer-la atractiva per a altres empreses. La societat, l'administració i altres parts interessades han de fer que aquesta manera de fer les coses es converteixi en la normalitat del dia a dia.

Amb aquesta experiència se'n demostra una vegada més que al darrere d'una etiqueta hi ha molta feina i dedicació. ■■■

Jesús Taboadella
Club EMAS

Planta de treball

Quan comprem qualsevol ampolla de vi o cava, entre altres productes, una de les primeres coses que ens criden l'atenció és l'etiqueta, element que ens presenta el producte i que probablement influeix de manera decisiva en la compra d'aquest. Però què hi ha al darrere del suport d'aquesta important font d'informació que moltes vegades ens sorprèn pel seu disseny i creació? Una visita a Gràfiques Varias, que és situada a la població de Sant Sadurní d'Anoia, és una excel·lent oportunitat per descobrir-ho.

Un dels molts aspectes que ens sobten i ens fan pensar en la correcta sostenibilitat de l'empresa és com es troba integrada en el seu entorn, ja que han decidit situar-se en un emplaçament, a la rodalia del municipi, envoltat de caves i vinyes. És per això que quan arribes a les seves instal·lacions no tens la sensació d'haver arribat a una gran impremta. Si accedim a l'interior del local, hi trobem un

tinguis una sensació estranya, però alhora positiva, si ho compares amb altres impremtes del sector on el soroll, les taques de tinta i el desordre de papirs de rebuig formen part del dia a dia de l'activitat. Totes les àrees es presenten identificades amb rètols informatius, sitges per recollir líquids, i safates a terra per contribuir a aquesta recollida, pots identificats i etiquetats, terres senyalitzats, etc. La seva activitat es fonamenta en cinc sistemes d'impressió: el digital, la flexografia, la tipografia, la serigrafia i l'ofset.

El procés comprèn també totes les fases prèvies de la producció: disseny (tot i que el client en la majoria dels casos els dona el producte ja dissenyat), preimpresió, acabats i emmagatzematge. La major part de la producció és per al mercat de les caves, ja que produeixen etiquetes tant en paper adhesiu i no adhesiu com en films, de tots colors, formes i mides,

palment per la qualitat i el preu del producte, la certificació actua com un avantatge competitiu potencial. En el marc del seu sistema de gestió, les actuacions més rellevants de Gràfiques Varias han estat adreçades a la gestió dels residus i dels productes químics, i a la gestió de l'energia i de l'aigua.

Aigua

L'actuació clau respecte al consum d'aigua ha estat la incorporació de la tecnologia d'ofset waterless, que, com el seu nom indica, no necessita aigua en el procés. S'han fet diverses actuacions per reduir el consum d'aigua, com ara instal·lar un dipòsit de recirculació d'aigua a la reveladora de planxes waterless, posar polsadors a les aixetes dels lavabos del taller, així com posar doble polsador a les cisternes dels lavabos del taller.

Això ha comportat **un estalvi del consum d'aigua d'un 13,3%**.

Façana gran

La Universitat Politècnica de València, primera universitat espanyola a aconseguir l'EMAS

La UPV s'ha registrat EMAS i, d'aquesta manera es converteix en la primera universitat espanyola i la més gran d'Europa a obtenir el registre de totes les activitats i processos realitzats en els seus tres campus (Alcoi, Gandia i Vera).

La universitat és una institució amb moltes particularitats, ja que actua com qualsevol organització potencialment contaminant i, a més a més, forma els treballadors del futur.

Adquireix, per això, una doble responsabilitat: per una banda, la responsabilitat de formar professionals preparats per desenvolupar la seva feina de manera ambientalment correcta, i per l'altra, la responsabilitat de ser un exemple per al seu entorn social desenvolupant les seves activitats de manera que generin el menor impacte ambiental possible.

La UPV s'ha adherit voluntàriament a l'EMAS, i ha confirmat així el seu compromís amb la sostenibilitat, que es va iniciar amb l'aprovació, per part del Consell de Govern, de la primera Política Ambiental de la UPV en l'any 1999. Aquest compromís consta en el

"Pla estratègic UPV 2007-2014", en concret en l'eix 3 "Compromís social i valors", on s'estableix l'objectiu d'implantar i certificar un sistema de gestió ambiental en el 100% de les unitats per al 2010.

S'han revisat més de dues-centes unitats entre escoles, departaments, serveis i estructures d'investigació; s'han identificat i verificat més de cinc-cents requisits legals; s'han identificat i elaborat documents per controlar diverses desenes d'aspectes ambientals; s'ha treballat braç a braç amb els interlocutors ambientals de les diferents unitats i s'ha creat una Comissió Ambiental, presidida pel rector, com a òrgan competent en temes ambientals. Totes aquestes activitats es fan cada any de manera que sigui possible conèixer i incloure en el sistema els canvis succeïts en una organització tan dinàmica com aquesta.

La comunitat universitària de la UPV està composta per més de 40.000 membres, distribuïts en els tres campus, dels quals més de vuit mil són personal de la institució. Una organització tan deslocalitzada i amb una

densitat de població d'aquesta magnitud, suposa un gran repte tant a l'hora d'implantar i mantenir el sistema com de fer-ne la verificació. L'obtenció de l'EMAS suposa el reconeixement a l'esforç dut a terme per tota la comunitat universitària i és el resultat d'una labor d'anys, coordinada des de l'Àrea de Medi Ambient. Una labor que ha convertit la UPV en un referent de respecte ambiental per a

la resta d'universitats espanyoles. L'esforç realitzat per la Universitat Politècnica de València ha estat reflectit en l'exposició: "EMAS UPV. La gestió ambiental, un esforç comú per a un futur sostenible". En l'exposició s'ha instal·lat un arbre dels desitjos i es proporciona als visitants un "penjadesitjos" en el qual expressar suggeriments i propostes per a una universitat més sostenible. ■■■

Agenda ambiental

Conferències, jornades, congressos i activitats

16-19 de setembre del 2009

XV Jornades Tècniques D'agricultura i Ramaderia Ecològica Mediterrània
Lloc: Bunyola (Mallorca)

Més informació:

seae@agroecologia.net i <http://www.agroecologia.net>

Organitza: Sociedad Española de Agricultura Ecològica (SEAE)

30 de setembre del 2009

1r Taller de Declaracions Ambientals

Lloc: Barcelona

Més informació: info@clubemas.cat i www.clubemas.cat

Organitza: Club EMAS, amb el suport del Departament de Medi Ambient i

Habitatge de la Generalitat de Catalunya (DMAH)

5-6 de novembre del 2009

II Congrés Internacional de Mesura i Modelització de la Sostenibilitat (ICSMM 2009)

Lloc: Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa

Més informació:

www.icsmm09.upc.edu

Organitza: Centre Internacional de Mètodes Numèrics en Enginyeria (CIMNE)

Fires i exposicions

20-23 d'octubre del 2009

Municipàlia 2009

Lloc: Lleida

Més informació: <http://www.firadelleida.com/municipalia/cat/index.asp>

Organitza: Fira de Lleida

17-19 de novembre del 2009

ExpoRecicla. Fira Internacional de

Recuperació i Reciclatge Industrial, Gestió i Valoració De Residus

Lloc: Zaragoza

Més informació:

<http://www.exporecicla.es>

Organitza: Fira de Zaragoza i revista InfoEnviro

25-27 de novembre del 2009

Egètica. Fira Internacional de l'Eficiència Energètica i les Noves Solucions Tecnològiques en Energies renovables i Convencionals

Lloc: València

Més informació:

www.egetica-expoenergetica.com

Organitzen: Fira de València i Five Continents Exhibitions, SL

Premis i concursos

Premis Europeus de Medi Ambient a l'Empresa, 2009-2010

Data límit per a la presentació de candidatures: 28 de setembre del 2009

Més informació: <http://www.fundacionentorno.org/programas/index.asp?cid=179&mode=default> i premioseuropeos@fundacionentorno.org

Organitza: Fundación Entorno-BCSD

Premis EMAS Catalunya 2009

Data límit per a la presentació de candidatures: 5 d'octubre del 2009

Més informació: www.clubemas.cat

Organitza: Club EMAS amb el suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya (DMAH)

XVI Concurs de Fotografia del Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici

Data límit de presentació: 31 d'octubre del 2009

Més informació: 973 624 036 / 973 696 189

Organitza: Parc Nacional d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici

Premis EMAS Catalunya 2009

Premis EMAS Catalunya

Podeu presentar les vostres candidatures als **Premis EMAS** fins al 5 d'octubre.

Per a més informació: www.clubemas.cat.

Motxilla ecològica

La revista RQA, està compromesa en estudiar i donar la màxima informació sobre el seu impacte ecològic. En aquest número, les dades del cost ambiental que té cada exemplar són:

La RQA està feta amb paper reciclat 100% i conforme a la norma RAL-UZ 14 Àngel Blau, i té un pes de 47,2 gr. S'ha imprès amb planxes de trama estocàstica que permeten un estalvi de tintes i en una impremta certificada EMAS.

L'impacte ambiental per cada número, inclosa la fabricació del paper i el procés d'impressió és el següent:

Consum total de matèries primeres	64 gr.
Producció de residus	7 gr.
Consum d'aigua	0,427 l.
Consum d'energia	0,193 kwh
Emissions de CO ₂ :	99 gr.

FITXA COMPRA VERDA PRODUCTES DE NETEJA

1. Categoria del producte

Bàsicament productes de neteja, a més de bosses d'escombraries i paper tissú.

2. Criteris ambientals de compra

Gran part de la contaminació de les aigües que arriba a depuradora a través de la xarxa de clavegueram té l'origen en els detergents i productes de neteja emprats als habitatges i/o empreses.

Abans de comprar un producte, cal tenir present la importància de racionalitzar la varietat de productes, sobretot considerant si cal utilitzar-lo. Utilitzar només allò que realment es necessita.

L'impacte ambiental d'un producte no es dona tan sols en el moment de l'ús d'aquest, sinó al llarg de tot el seu cicle de vida, des de l'extracció de les matèries primeres, passant per la fabricació, embalatge i distribució, i per l'ús del producte, fins a arribar al final del seu cicle vital. En el cas dels productes de neteja, és molt important l'impacte ambiental que es genera després de fer-los servir. Per aquest motiu, en el moment de comprar-ne un, hem de tenir en compte diferents aspectes.

2.1. Especificacions tècniques

— Característiques de l'envàs / embalatge

- Cal evitar els envasos que continguin PVC o altres plàstics halogenats, i prioritzar els que siguin monomaterial, fabricats a partir de materials reciclats o de fàcil reciclatge. A més, cal no utilitzar envasos amb vaporitzadors que utilitzin propel·lents (com ara els CFCs, que ara ja són prohibits).
- La informació mínima que ha de contenir l'envàs del producte de neteja ha de ser:
  - La relativa a la perillositat de barrejar diferents productes de neteja.
  - L'obligació de mantenir-lo fora de l'abast dels nens.
  - La prohibició d'inhalar el producte vaporitzat.
  - La informació sobre la dosi màxima adequada per reduir l'impacte ambiental.
  - Els pictogrames de perillositat.
- I, en cas que sigui, un producte concentrat la indicació ben clara d'aquesta circumstància.

— Composició del producte:

- Limitació de substàncies nocives per als organismes aquàtics i el medi ambient.
- No utilització de substàncies i preparats perillosos o tòxics.
- Detergents sense fosfats.
- No ha d'incloure cap ingredient classificat com a cancerigen, mutagen o teratogènic.
- No ha de causar sensibilització per inhalació o per contacte amb la pell.
- Ús limitat de COVs, fòsfor i biocides, aquests últims únicament utilitzats per conservar el producte només si no són potencialment bioacumulatius.
- Tots els agents tensioactius utilitzats en el producte han de ser biodegradables en condicions anaeròbiques, i fàcilment biodegradables en condicions aeròbiques.
- Els ingredients per a la fragància han de complir tota una sèrie de requisits segons el codi de bones pràctiques de l'Associació Internacional de Perfumeria.

— En el cas de bosses de plàstic:

- Reciclables, reciclades i/o biodegradables.

— En el cas del paper tissú:

- Que sigui el 100% reciclat.
- Paper sense blanquejant òptic, sense àcid etilendiaminotetraacètic (EDTA) ni alquilfenols polietoxilats (APEO), i sense clor.

2.2. Avantatges de tenir en compte criteris ambientals de compra

- Reducció de l'impacte ambiental per a la limitació de l'ús de substàncies perilloses perjudicials per a la salut i el medi ambient.
- Millor qualitat de l'aire en els ambients de treball.
- Minimització de l'emissió de contaminants a les aigües residuals.
- Reducció del consum de recursos naturals.
- Reducció en l'ús de materials contaminants.
- Utilització de materials reciclables i/o reciclats.
- Minimització de residus (envasos).
- Més informació per a l'usuari en l'ús dels productes.

Bones pràctiques

- Ús de productes alternatius, com ara el bicarbonat, la llimona i el vinagre com a desinfectants.
- Evitació de l'ús de productes innecessaris.
- Dosificació en funció de les necessitats i segons les recomanacions del fabricant (el fet d'utilitzar una dosificació automàtica pot suposar un estalvi en el consum).
- Utilització de tècniques de neteja "ecològiques" (polidores rotatives, els carrets de neteja, etc.).
- Neteja a temperatures baixes i utilització dels electrodomèstics amb la seva capacitat màxima (rentadora, rentavaixelles, etc.).
- No barreja de productes de neteja.
- Compra de productes concentrats, d'envasos de gran capacitat o a granel, per així reduir els residus d'envasos i el consum de materials.
- Presència dels fulls de seguretat i d'instruccions de manipulació al lloc d'utilització.
- Formació adequada a les persones que utilitzen aquests productes de neteja sobre la dosi, la dilució, la utilització i l'eliminació correcta de cadascun d'aquests productes.

- En cas que la neteja sigui subcontractada, comprovació que l'empresa responsable realitza les seves activitats amb respecte pel medi ambient.
- Reutilització de bosses de plàstic i compra de bosses biodegradables o fàcilment reciclables.

2.3. Gestió del residu o reciclatge i altres elements de gestió

Els residus d'envasos que han contingut substàncies perilloses s'han de gestionar com a residu perillós segons la normativa (cal mirar l'envàs i identificar-hi els pictogrames corresponents). Hi han envasos que disposen del Punt Verd, que vol dir que les empreses envasadores estan adherides al sistema integrat de gestió de residus d'envasos de Ecoembes.

Cal aplicar criteris de compra per reduir aquests envasos (compra a granel, compra d'envasos de gran capacitat, envasos retornables al proveïdor, etc.); a més, cal tenir en compte altres criteris, com ara el fet que els seus components siguin biodegradables i/o reciclables, per exemple en les bosses de plàstic.

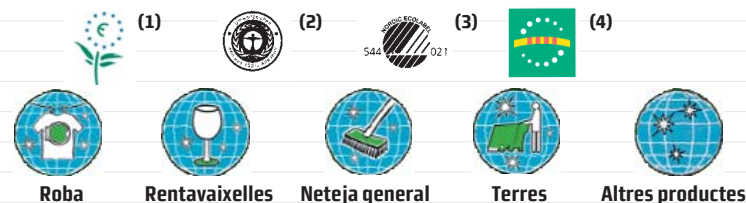
Les bosses de materials compostables no s'han de llençar al contenidor del plàstic, sinó que han d'anar a d'orgànica, ja que són biodegradables.

2.4. Etiquetes

La millor manera d'assegurar-se que un producte és respectuós amb el medi ambient és fixar-se si disposa d'una etiqueta ecològica. De totes maneres, cal assegurar-se que les etiquetes que portin siguin oficials, ja que hauran estat verificades per un organisme extern.

L'etiqueta oficial que podem trobar majoritàriament en els productes de neteja és l'etiqueta europea (1), també l'etiqueta alemanya Àngel Blau (2), el Cigne Nòrdic (3), així com el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental català (4), que disposa actualment de categoria per a les bosses d'escombraries i per a productes de paper.

Així mateix, una altra etiqueta molt utilitzada és la Sustainable Cleaning. Es deriva d'un programa que neix com a iniciativa de l'AISE (organisme que representa oficialment els fabricants europeus de sabons, detergents i productes de neteja), l'objectiu del qual és avançar cap a un model de producció i consum més sostenible. El seu logotip certifica que l'empresa fabricant del producte està adherida al programa i que, per tant, és objecte de controls per demostrar que els seus productes són fabricats de manera segura i respectuosa amb el medi ambient, i mitjançant un ús eficaç de substàncies químiques i recursos naturals com ara l'aigua. Hi han variants del símbol del Sustainable Cleaning per a les diferents categories de productes.

3. Mites i tabús

El producte "ecològic" no neteja bé

No té cap relació el fet de ser respectuós amb el medi ambient, amb el de netejar malament. Actualment es disposa al mercat de productes de neteja amb etiquetes ecològiques que donen un resultat igual o millor que d'altres de la seva mateixa categoria. No per disposar de més productes químics en la composició del producte es neteja millor.

Més no sempre és millor ni necessari

No per utilitzar més producte quedarà més net; cal recordar de fer un ús correcte de les recomanacions de dosificació.

Els detergents concentrats

"Menys quantitat a igual preu". L'única diferència entre un detergent concentrat i un no concentrat és que aquest segon no conté reblliment, el qual no li aporta cap qualitat netejadora al detergent però sí que implica l'ús de més matèries primeres en la fabricació, transport de més volum, més pes i més residus a gestionar.

Dificultat per adquirir productes de neteja ecològics i que són més cars que els convencionals

Actualment hi ha una gran varietat de productes de neteja ambientalment correctes, i fins i tot determinats supermercats disposen en les seves línies blanques de productes de neteja ecoetiquetats.

És millor disposar d'una gran varietat de productes, un per a cada funció.

És justament al contrari. Val la pena utilitzar només els productes que siguin necessaris i substituir-ne alguns per productes naturals.

4. Xarxa de compra o informació per a la compra: webs d'interès

Ecoproductes i Ecoserveis (DMAH - Generalitat de Catalunya):

<http://mediambient.gencat.cat/cat/empreses/ecoproductes>
<http://ecoserveis/inici.jsp?ComponentID=72323&SourcePageID=23907#1>

Etiqueta Ecològica Europea (Flor Europea): <http://www.eco-label.com>

Sustainable Cleaning: http://www.sustainable-cleaning.com/ES_washright.html

Sustainable Procurement Campaign (Procura*)

<http://www.procuraplus.org/>

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Disseny, maquetació i impressió:

El Tinter, SAL
 (empresa certificada ISO 9001, ISO 14001 i EMAS)

Dipòsit legal: B-46.367-07

Imprès en paper 100% reciclat:

Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua
 Jesús Taboadella, Eva Comelles
 Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)
 Daniela Violi, Roberta Brida
 Jordi Abad (disseny i maquetació)
 Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre
 RQA, fes-nos-ho
 saber a l'adreça:
info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
 Departament de Medi Ambient
 i Habitatge

Si has de llençar aquesta revista,
 fes-ho al contenidor blau.